

СОЦІОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>28 Публічне управління та адміністрування</i>
Спеціальність	<i>281 Публічне управління та адміністрування</i>
Освітня програма	<i>Адміністративний менеджмент Електронне урядування</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>Заочна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>4 курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>5 кредитів / 150 годин, лекції 10 год., практичні заняття 4 год., лабораторні заняття 2 год., самостійна робота 134 год.</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Екзамен / модульна контрольна робота / ДКР</i>
Розклад занять	<i>schedule.kpi.ua</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор: к.філос.н, професор Мельниченко Анатолій Анатолійович melnichenko@kpi.ua Практичні / Семінарські: старший викладач кафедри ТПУ Іщенко Анна Миколаївна, a.ishchenko@kpi.ua</i>
Розміщення курсу	<i>Посилання на дистанційний ресурс (Moodle, Google classroom, тощо) https://classroom.google.com/c/NjlwODQ4NTk4NTIz?cjc=x67fdny</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Ефективна управлінська діяльність багато в чому залежить від вміння оперувати інформацією різного роду: від даних статистичної звітності до результатів спеціальних соціологічних досліджень.

Метою дисципліни є формування у здобувачів бакалаврського ступеня знання та уміння з використання соціологічної інформації при прийнятті управлінських рішень, та основ проектування та організації власних соціологічних досліджень повного циклу. Вивчення дисципліни дозволить здобувачам у майбутній професійній діяльності вміти відрізнати інформацію, що відповідає критеріям якості соціологічної інформації (надійності, валідності, репрезентативності тощо) від ненадійної інформації, використання якої в управлінській діяльності може призвести до негативних наслідків.

Предметом вивчення дисципліни є використання соціологічних методів і даних для дослідження соціальних процесів і явищ, що впливають на прийняття, реалізацію та оцінку управлінських рішень.

У процесі вивчення даного курсу здобувачі зможуть на практиці спробувати свої сили у проектуванні та проведенні власних кількісних та якісних досліджень, що в майбутньому дозволить їм чітко уявляти який метод чи тактику дослідження обирати для отримання найбільш валідної інформації. Написання програми дослідження, як частини індивідуального завдання, направлене на формування практичних навичок з планування теоретико-методологічних та методичних основ соціологічних досліджень дозволить додатково поглибити свої знання з планування та координації діяльності великої команди, об'єднаної спільною задачею розв'язати проблему дослідження.

Поглиблене вивчення особливостей методу опитування та формування інструментарію для даного методу дозволить майбутнім управлінцям удосконалити такі необхідні *softskills* як вміння правильно ставити запитання та комунікативні навички. Під час аналізу та узагальнення отриманих у дослідженні результатів студенти навчатимуться робити висновки та формувати рекомендації.

Окремий тематичний блок дисципліни присвячено вивченню якісного підходу до отримання соціологічної інформації. Студенти отримають уявлення щодо особливостей використання методів спостереження, експерименту, контент-аналізу у якісній соціологічній традиції, а також ознайомляться із особливостями проведення методу опитування з точки зору якісного підходу, а саме з тим, коли і як проводяться глибинні інтерв'ю та фокус-групові дослідження.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти:

- набувають здатності самостійно навчатися та оволодівати сучасними знаннями;
- набувають здатності бути критичним та самокритичним;
- розвинути вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;-
- отримують навички проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування у складі робочої групи.
- Набувають здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг та процесів;
- оволодіють навичками до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- розвинути вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;-отримують навички проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування у складі робочої групи.

Для більш ефективної комунікації з метою розуміння структури навчальної дисципліни та засвоєння матеріалу використовується електронна пошта, месенджери Viber, WhatsApp, Telegram та Google Classroom. А також необхідно володіти навичками з використання текстового редактора та і редактора зі створення презентацій.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 01. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 04. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 08. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 09. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові компетентності (ФК)

ФК 02. Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів.

ФК 10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.

ФК 11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції.

ПРН 13. Використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку.

ПРН 15. Застосовувати методи контролю якості у сфері професійної діяльності.

ПРН 16. Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Навчальна дисципліна має міждисциплінарний характер та інтегрує знання з інших освітніх і наукових галузей: соціології, політології, філософії, психології, медіації тощо. За структурно-логічною схемою програми підготовки фахівця дана навчальна дисципліна тісно пов'язана з іншими дисциплінами: «Соціологія», «Теорія ймовірностей та математична статистика», «Моделювання та прогнозування процесів та систем», «Організація та управління діяльністю адміністративних органів», «Психологія управлінської взаємодії», «Державний маркетинг», «Діловодство та референтська діяльність».

Отримані практичні навички та засвоєні теоретичні знання під час виконання міждисциплінарної курсової роботи та практики.

3. Зміст навчальної дисципліни

- 1. Соціологічне забезпечення управлінської діяльності: сутність, роль, основні форми*
- 2. Методологічний арсенал соціологічного забезпечення управлінської діяльності*
- 3. Контроль якості соціологічної інформації як фактор забезпечення ефективності управлінських рішень*
- 4. Планування та програмування соціологічного дослідження. Проектування вибірових сукупностей*
- 5. Опитування як метод соціологічного дослідження*
- 6. Якісні методи соціологічного дослідження: глибинне інтерв'ю, фокус-групові дискусії, кейс-стаді*
- 7. Аналіз документів як метод збору первинної соціологічної інформації*
- 8. Статистичні методи оброблення та аналізу соціологічних даних*
- 9. Підготовка звіту за результатами соціологічного дослідження*

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

- 1. Мельниченко, А. А., Іщенко, А. М., & Акімова, О. А. (2022). Соціологічне забезпечення управлінської діяльності [Електронний ресурс]: Навч. посіб. для здоб. ступ. бакалавра*

спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського. Електронні текстові дані (1 файл: 1,1 Мбайт). 116 с.

2. Паніотто, В., & Харченко, Н. (2017). *Методи опитування*: Підручник. Київ: Києво-Могилянська академія. 340 с.
3. Яременко, Л. І., & Лупан, І. В. (2019). *Кількісні методи у поведінкових науках*: Навчальний посібник. Кропивницький: Видавець В. Ф. Лисенко. 223 с.
4. Сальнікова, С. (2021). *Вибірка у соціологічному дослідженні*: Підручник. Луцьк: Вежа-Друк.

Законодавство:

1. Верховна Рада України. (1992). *Закон України «Про інформацію»* [Електронний ресурс]. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 48, с. 650. Доступно за посиланням: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
2. Президент України. (1999). *Указ Президента «Про розвиток соціологічної науки в Україні»*. Урядовий кур'єр, офіційне видання, від 11.05.2001, № 81.
3. Міністерство освіти і науки України. (2005). *Про затвердження Порядку визнання знака добре відомим в Україні Апеляційною палатою Державного департаменту інтелектуальної власності* [Наказ, Порядок від 15.04.2005 № 228].
4. Верховна Рада України. (2019). *Виборчий кодекс України* [Кодекс України; Закон, Кодекс від 19.12.2019 № 396-IX].

Додаткові джерела:

1. Зелінська, Д. О., & Слободянюк, А. В. (2020). Застосування основних методів збору й аналізу соціологічної інформації. Доступно за посиланням: <http://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/29665/9244.pdf?sequence=3>.
2. Паніотто, В. (2017). Методи опитувань в Україні: історія та сучасні проблеми. Доступно за посиланням: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/13360/Paniotto_Metody_opytuvan_v_Ukraini.pdf?sequence=1.
3. Азаров, Д. С. (2019). Розуміння суспільної небезпеки злочину (за результатами соціологічного експерименту). *Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки*, (3), 3–18. Доступно за посиланням: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NaUKMAun_2019_3_3.
4. Переверзев, О. (2017). Сучасні практики використання новітніх неопитувальних методів збору даних у соціології. Доступно за посиланням: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/12223/Pereverziev_Suchasni_prakt_yky_vykorystannia.pdf.
5. Туманова, О. О. (2019). Аспекти використання соціальних медіа в дослідженнях. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*, (4), 24–29. Доступно за посиланням: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvhastat_2019_4_5.
6. Кислова, О. (2019). Великі дані в контексті дослідження проблем сучасного суспільства. *Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи*. Доступно за посиланням: <https://periodicals.karazin.ua/ssms/article/download/14869/13894>.
7. Яровий, Д. О. (2019). Психологічні практики громадянського протистояння в соціальних медіа. Доступно за посиланням: <http://ispp.org.ua/wp-content/uploads/2019/02/ЯровийДмитроДисертація.pdf>.

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Лекційні заняття

ЛЕКЦІЯ 1. СОЦІОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: СУТНІСТЬ, РОЛЬ, ОСНОВНІ ФОРМИ

План лекції

1. Сутність соціологічного дослідження, його види та основні елементи.
2. Місце прикладних соціологічних досліджень в структурі соціологічного знання.
3. Роль соціологічних досліджень в системі спеціальних досліджень у сфері публічного управління і адміністрування.

ЛЕКЦІЯ 2. ПЛАНУВАННЯ ТА ПРОГРАМУВАННЯ СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ. ПРОЕКТУВАННЯ ВИБІРКОВИХ СУКУПНОСТЕЙ

План лекції:

1. Етапи проведення соціологічного дослідження
2. Програма соціологічного дослідження та її структурні елементи
3. Поняття вибіркової та генеральної сукупностей, репрезентативність у соціології
4. Способи формування вибірових сукупностей

ЛЕКЦІЯ 3. ОПИТУВАННЯ ЯК МЕТОД СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

План лекції:

1. Місце методу опитування в системі дослідницького інструментарію, еволюція опитувальних методів.
2. Класифікація видів опитувань. Анкетування та інтерв'ю: можливості та обмеження застосування
3. Анкета та правила її побудови.
4. Експертне опитування в ухваленні управлінських рішень

ЛЕКЦІЯ 4. ЯКІСНІ МЕТОДИ СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ: ГЛИБИННЕ ІНТЕРВ'Ю, ФОКУС-ГРУПОВІ ДИСКУСІЇ, КЕЙС-СТАДІ.

План лекції:

1. Пізнавальні можливості методів якісної парадигми в управлінському процесі.
2. Поглиблені інтерв'ю як метод збору інформації про соціальні явища та процеси.
3. Метод фокус-групових дискусій: особливості застосування та вимоги до організації.
4. Метод кейс-стаді.

ЛЕКЦІЯ 5. ПІДГОТОВКА ЗВІТУ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

План лекції:

1. Підготовка звіту та презентація результатів як заключний етап соціологічного дослідження. Види звітів.
2. Форма та структура звіту в залежності від мети дослідження. Вимоги до формування звіту.
3. Взаємозв'язок технічного завдання на соціологічне дослідження та звітної документації.

Практичні заняття

Практичне заняття 4.

Опитування як метод отримання соціологічної інформації

1. Історія виникнення методу опитування
2. Пізнавальні можливості методу опитування. Види опитувань. Етапи і процедури опитування
3. Інтерв'ювання та анкетування як основні види опитувань: спільність та відмінність
4. Класифікація опитувань. Методика і техніка проведення опитування.
5. Особливості організації і складнощі проведення масового опитування населення.
6. Проблеми вірогідності інформації.
7. Типові помилки і труднощі в проведенні опитування.

Практичне заняття 5.

Програма соціологічного дослідження.

5. Програма соціологічного дослідження: сутність та призначення.
 6. Теоретико-методологічний розділ програми.
 7. Методичний розділ програми.
- Практикум із складання програми дослідження.

Лабораторні роботи

1. Ознайомлення з програмою «ОСА for Windows»

Методи і технології навчання. Використовуються методи: кейс-стаді – аналіз реальних або симульованих управлінських ситуацій в ході яких були використані методи соціологічних досліджень, групові дискусії, проєктне навчання – розробка і презентація проєктів соціологічних досліджень, ігрові методи – рольові ігри, моделювання процесів проведення досліджень для закріплення знань, аналіз літератури і джерел – вивчення наукових статей, монографій, звітів для розуміння соціологічного забезпечення управління.

На заняттях використовуються мультимедійне обладнання, комп'ютер. При дистанційному навчанні використовуються сервіси відеоконференцій Zoom та/або Google Meet, освітній вебсервіс Google Classroom на платформі «Сікорський», месенджери для комунікації зі студентами, університетське програмне забезпечення Інформаційно-телекомунікаційної системи «Електронний кампус».

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Головною метою самостійної роботи є закріплення, розширення та поглиблення набутих у процесі аудиторної роботи знань, умінь і навичок, а також самостійне вивчення та засвоєння нового матеріалу під керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі.

Питання, що виникають у студентів стосовно виконання запланованих завдань, вирішуються на консультаціях, які проводять згідно розкладу консультацій.

До самостійної роботи студентів віднесено підготовку до аудиторних занять, проведення розрахунків за первинними даними, отриманими на лабораторних заняттях, розв'язок задач, виконання розрахункової роботи. Терміни виконання розрахункової роботи та завдання зазначено у Гугл-класі.

Одним із видів самостійної роботи є опрацювання лекційного матеріалу, визначення головного в змісті лекції, засвоєння її основних моментів. При цьому не слід дослівно записувати за лектором, а своїми словами фіксувати найсуттєвіше: тему, її основні питання та положення. На сторінках конспекту варто залишати широкі поля для додаткових поміток під час самостійної роботи над літературою.

В тому числі на самостійне опрацювання виносяться лекції:
ЛЕКЦІЯ. МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АРСЕНАЛ СОЦІОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

План лекції:

1. *Методологічні засади конкретно-соціологічних досліджень.*
2. *Класифікація методів соціологічних досліджень.*
3. *Кількісна та якісна парадигма у соціологічних дослідженнях.*

ЛЕКЦІЯ. КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ СОЦІОЛОГІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

План лекції:

1. *Якість соціологічної інформації та її роль в ухваленні управлінського рішення*
2. *Критерії якості соціологічної інформації: валідність та надійність. Помилки соціологічного вимірювання.*
3. *Шляхи підвищення якості соціологічної інформації*

ЛЕКЦІЯ. АНАЛІЗ ДОКУМЕНТІВ ЯК МЕТОД ЗБОРУ ПЕРВИННОЇ СОЦІОЛОГІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

План лекції:

1. *Пізнавальні можливості методу аналізу документів в прийнятті управлінських рішень*
2. *Поняття документа в соціологічних дослідженнях, його види та характеристики*
3. *Формалізований (контент-аналіз) та неформалізований аналіз документів: особливості застосування на практиці*

ЛЕКЦІЯ. СТАТИСТИЧНІ МЕТОДИ ОБРОБЛЕННЯ ТА АНАЛІЗУ СОЦІОЛОГІЧНИХ ДАНИХ

План лекції:

1. *Основні процедури оброблення та аналізу соціологічних даних*
2. *Одновимірний, двовимірний та багатовимірний аналіз*
3. *Аналіз основних статистичних показників.*
4. *Метод факторного та кластерного аналізу*

Матеріали практичних занять:

Соціологічне забезпечення управлінської діяльності: сутність, роль та основні форми.

1. *Місце соціологічних досліджень в системі спеціальних досліджень у сфері публічного управління і адміністрування.*
2. *Сфери використання та роль соціологічної інформації в управлінні*
3. *Теоретична і прикладна соціології: єдність і відмінності. Взаємозв'язок фундаментального і прикладного соціологічного знання. Рівні соціологічного знання.*
4. *Відмінності між соціологічною та соціальною інформацією.*

Соціальний факт як соціологічна категорія.

1. *Соціальне пізнання як процес встановлення соціальних фактів.*
2. *Види соціальних фактів.*
3. *Інтерпретація соціальних фактів.*
4. *Соціальні факти в теорії Дюркгейма.*
5. *Основні принципи вивчення соціальних фактів.*
6. *Публічна соціологія М.Буравого*

Критерії якості результатів соціологічних досліджень.

1. *Поняття якості та надійності соціологічної інформації.*
2. *Первинна та вторинна соціологічна інформація.*
3. *Поняття валідності методів дослідження.*
4. *Поняття обґрунтованості, об'єктивності, точності, повноти та істинності даних.*
5. *Теоретичні помилки, їх джерела.*

6. Інструментальні помилки – помилки, пов'язані з інструментом дослідження та процедурою збирання даних.

7. Випадкові та систематичні помилки.

8. Організаційно-процедурне забезпечення якості результатів дослідження.

Глибинне інтерв'ю.

1. Підготовчий етап до проведення глибинного інтерв'ю. Скринінгова анкета. Час, місце, технічні засоби фіксації інтерв'ю. Початок інтерв'ю, особливості звертання
2. Засоби підтримки бесіди під час інтерв'ю
3. Принципи фокусування інтерв'ю. Обробка результатів інтерв'ю

1. **Фокус-група як метод:** можливості та обмеження.

2. Особливості підготовки гайда фокус-групи. Типи питань для фокус-групи та їх послідовність.

3. Вимоги до учасників фокус-груп, особливості рекрутингу учасників.

4. Організаційні принципи проведення фокус-груп. Поняття про гомогенність групи. Вимоги до тривалості, до приміщення, тощо. Поняття про групову динаміку, техніки управління груповою динамікою, ведення фокус групи.

5. Роль модератора, основні компетенції модератора.

6. Деструктивні та конструктивні ролі учасників фокус-групи.

7. Форми фіксації даних, транскрибування, зберігання даних

8. Аналіз зібраного матеріалу. Записи під час фокус-групового дослідження.

Дослідницький потенціал методів спостереження та експерименту.

1. Проектування досліджень, в основі яких лежить метод спостереження та експерименту.

2. Роль спостерігача. Робота в полі, ведення польових записів. Відкриті та закриті поля. Специфіка закритого поля, проблема фіксації даних в закритому полі. Робота з провідниками.

3. Особливості використання методу експеримент. Контрольна та експериментальні групи.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять

Відвідування лекцій, семінарських занять, а також відсутність на них, не оцінюється. Штрафні бали за відсутність на заняттях не виставляються. Однак, студентам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний матеріал та розвиваються практичні навички.

Викладач може звернути увагу на відвідування занять у випадку, якщо студент(-ка) із недостатньою кількістю балів вимагає високу оцінку.

Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність студента, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички.

Пропущені контрольні заходи оцінювання

Контрольні заходи оцінювання, виконання яких передбачено на практичному занятті, проводяться у завчасно визначений день, який озвучується студентам на першому тижні освітнього процесу. Виконання таких контрольних заходів оцінювання в інший день дозволяється за вагомих та/або форс-мажорних обставин.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами.

Студенти мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень.

Призначення заохочувальних та штрафних балів

Студентам можуть нараховуватися заохочувальні та штрафні бали. Сума як штрафних, так і заохочувальних балів не повинна перевищувати 0,1 (10%) від загальної шкали рейтингу (100 балів). Таким чином, сума як штрафних, так і заохочувальних балів не може перевищувати 10 балів.

Заохочувальні бали:

- Участь у міжнародних, всеукраїнських та/або інших заходах / проектах / конкурсах (за тематикою навчальної дисципліни) – 10 балів;
- Написання тез / статті (за тематикою навчальної дисципліни) – 5 / 10 балів.

Дистанційне навчання

Враховуючи студентоцентризований підхід, за бажанням студентів, допускається вивчення матеріалу за допомогою онлайн-курсів, тематика яких відповідає змісту конкретного заняття / теми. Визнання результатів неформальної освіти відбувається у порядку, визначеному у відповідному Положенні КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Перелік можливих онлайн курсів наведено в Гугл-класі.

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Позааудиторні заняття

У разі необхідності, викладач та/або студенти можуть запропонувати відвідати заходи, які відповідають тематиці відповідних занять. У цьому випадку, візити на подібні заходи погоджуються з адміністрацією факультету.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для студентів з інвалідністю.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (РСО)

Поточний контроль: опитування за темою практичного (семінарського) заняття, виконання завдань самостійної роботи.

Семестровий контроль: екзамен.

Умови допуску до семестрового контролю: мінімально позитивна оцінка за доповіді та активність на практичних (семінарських) заняттях / написання модульних контрольних робіт / виконання ДКР /семестровий рейтинг більше 30 балів.

Контрольний захід оцінювання	Ваговий бал	Кіл-ть	Разом
ДКР (програма соціологічного дослідження та її обробка)	20	1	20
Участь у обговореннях та доповнення на практичних заняттях	9	2	18
Виконання завдань на лабораторних роботах	12	1	12
Екзамен	50	1	50
Всього:			100

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

Критерії оцінювання

Участь в обговоренні на практичному (семінарському) занятті

Передбачає коментарі, ініціювання та участь в дискусіях. За активність на практичному (семінарському) занятті можна отримати до 9 балів. Сума балів за даний вид роботи не може перевищувати 18 балів.

Домашня контрольна робота

ДКР (програма соціологічного дослідження та її обробка) публікується в Google classroom. Ваговий бал - 20.

Семестровий контроль

– повна відповідь здобувача/здобувачки освіти, правильно відповідає на питання, активно підтримує дискусію, висловлює доповнення, правильно і обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних комунікативних ситуаціях – 45-50 балів;

– повна відповідь (не менше 85% потрібної інформації), в цілому вільно володіє матеріалом, правильно відповідає на питання, підтримує дискусію, – 35-44 балів;

– в цілому повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) або в цілому правильна відповідь на питання, підтримує дискусію, в цілому правильно і обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних комунікативних ситуаціях з певними недоліками, які допускає здобувач/здобувачка – 25-34 балів;

– неповна відповідь здобувача/здобувачки (не менше 65% потрібної інформації), володіє матеріалом, частково правильно відповідає на питання, дискусію підтримує частково, в основному засвоєно основний теоретичний матеріал, але допускає неточності – 15-24;

– неповна відповідь здобувача/здобувачки (не менше 60% потрібної інформації), частково володіє матеріалом, частково правильно відповідає на питання, дискусію майже не підтримує, частково засвоєно основний теоретичний матеріал, але допускає неточності – 1-14 балів;

– відповідь не відповідає вимогам до попереднього - 0 балів.

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Перелік питань для підготовки до іспиту

1. Розкрийте сутність соціологічного дослідження та вкажіть його основні види.
2. Охарактеризуйте основні функції соціологічних досліджень.
3. Визначіть місце конкретних соціологічних досліджень в галузі управління в сучасній структурі соціологічного знання.

4. Охарактеризуйте роль соціологічної інформації в прийнятті управлінських рішень. Наведіть приклади.
5. Розкрийте зміст понять «методологія», «метод», «методика», «процедура» та «техніка» соціологічного дослідження.
6. Порівняйте, будь ласка, кількісну та якісну стратегії отримання соціологічної інформації за різними критеріями.
7. Дайте визначення поняттю «соціологічна інформація» та вкажіть як вона співвідноситься з поняттям «соціальна інформація»?
8. Опишіть основні методи збору первинної соціологічної інформації.
9. Охарактеризуйте специфіку та пізнавальні можливості методу спостереження в соціологічних дослідженнях.
10. Класифікуйте види спостережень, дайте їх коротку характеристику.
11. Охарактеризуйте специфіку та пізнавальні можливості методу експерименту в соціологічних дослідженнях.
12. Класифікуйте види експериментів, дайте їх коротку характеристику.
13. Поясніть значення поняття «якість соціологічної інформації».
14. Охарактеризуйте критерії якості соціологічної інформації.
15. Дайте характеристику систематичним та випадковим помилкам в соціологічному дослідженні. Наведіть приклади.
16. Обґрунтуйте чому дотримання професійної етики дослідника є фактором забезпечення якості соціологічних досліджень.
17. Назвіть і дайте детальну характеристику кожного етапу соціологічного дослідження.
18. Визначте структурні елементи програми соціологічного дослідження та охарактеризуйте кожен з них.
19. Проведіть операціоналізацію та інтерпретацію понять «соціальна напруга», «корупційна поведінка», «електоральна лояльність».
20. Визначте обсяг генеральної сукупності для об'єкта соціологічного дослідження – державні службовці категорії А і Б.
21. Назвіть основні види вибірових сукупностей.
22. Охарактеризуйте метод опитування з точки зору його пізнавальних можливостей та обмежень.
23. Назвіть основні види опитувань, їхні переваги та недоліки.
24. Порівняйте телефонне, поштове, face-to-face та інтернет опитування за критеріями: витратності, можливості забезпечувати достовірність отримуваної інформації, можливості контролювати відбір респондентів, оперативності проведення.
25. Вкажіть основні помилки при складанні опитувального інструментарію (опитувальника, анкети). Проілюструйте прикладами.
26. Розкрийте зміст та ключові сфери застосування експертних опитувань.
27. Визначте переваги та недоліки використання якісної парадигми проведення соціологічних досліджень для розв'язання актуальних завдань публічного управління та адміністрування.
28. Визначте дослідницький потенціал методу поглибленого інтерв'ю?
29. В чому полягає вимога гомогенності при проведенні фокус-групових досліджень?
30. Визначте основні стратегії поведінки модератора, що можуть бути використані для роботи із учасниками фокус-груп, що відносяться до деструктивних ролей.
31. Визначте конструктивні ролі учасників фокус-груп.

32. Проаналізуйте потенціал використання кейс-стаді для розв'язання управлінських завдань.
33. Опишіть основні історичні етапи розвитку методу аналізу документів в соціологічних дослідженнях.
34. Назвіть основні види документів в соціології за різними критеріями.
35. Назвіть пізнавальні можливості методу аналізу документів при дослідженні соціальних процесів.
36. Охарактеризуйте специфіку застосування формалізованого та неформалізованого аналізу документів.
37. Опишіть основні процедури при здійсненні контент-аналітичного дослідження.
38. Охарактеризуйте можливості статистичної обробки даних для ознак вимірних за різними типами шкал.
39. Визначте основні підходи до проведення одно- та багатовимірного аналізу даних.
40. Дайте характеристику основним процедурам проведення факторного аналізу.
41. Опишіть пізнавальні можливості та основні процедури кластерного аналізу.
42. Назвіть основні показники, які використовуються в статистичному аналізі соціологічних даних.
43. Визначте, яку роль грає звіт за результатами соціологічного дослідження при підготовці управлінського рішення.
44. Перелічіть основні вимоги до підготовки звіту.
45. Вкажіть структурні елементи звіту за результатами соціологічного дослідження.
46. Охарактеризуйте зв'язок технічного завдання на проведення соціологічного дослідження та звітом за його результатами.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено професором кафедри теорії та практики управління, кандидатом філософських наук, Мельниченком Анатолієм Анатолійовичем,

старшим викладачем кафедри теорії та практики управління Іщенко Анною Миколаївною.

Ухвалено кафедрою теорії та практики управління (протокол № 15 від 07.06.2024 р.)

Погоджено Методичною комісією факультету соціології і права (протокол № 9 від 26.06.2024 р.)